

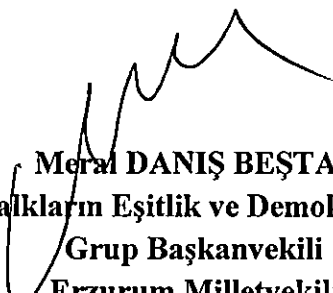
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 3622
Tarih : 26.12.2023

10/812

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekonomik sorunların kronik bir hal aldığı, enflasyonun ve hayat pahalılığının kontrol edilmez noktaya geldiği, emeğin milli gelirden aldığı payın her geçen yıl daha da düştüğü günümüz Türkiye ekonomisinde emekçilerin her geçen gün daha da yoksullaşmasına sebep olmaktadır. İğneden ipliğe gelen süreklileşmiş zamlar nedeniyle yapılan ücret artışları anlamını yitirmekte, emekçiler için yaşamı daha da zorlaştırmaktadır. Bu sebeple asgari ücretin insan onuruna yaraşır bir düzeyde belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine göre meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grup Başkanvekili
Erzurum Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grup Başkanvekili
Antalya Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de ekonomisi yıllardır uygulanan yanlış politikalar ve sermaye yanlısı ekonomi politik anlayış nedeniyle başta enflasyon, işsizlik, bireysel borçluluk, gelir dağılımı ve vergi adaletsizliği gibi kronik sorunlar içerisinde debelenip durmaktadır. Türkiye ekonomisindeki çürüme hali, emekçi halklarımızı büyük bir yoksulluğa ve açlığa mahkum etmiştir. Emeğiyle geçinen milyonlarca yurttaşlar için hayat çok daha zorlu bir hale gelmiştir.

Resmi rakamlara göre 85 milyonu aşkın bir nüfusa sahip olduğu ifade edilen Türkiye’de nüfusun önemli bir çoğunluğu geçimini asgari ücretle sağlamaktadır. Çalışan 32 milyon yurttaşın yaklaşık yarısı asgari ücret almaktadır. 2002’de asgari ücret altında ücret alanların oranı yüzde 24,4 iken 2022’de bu oran yüzde 33,8’e yükselmiştir. Asgari ücretin altında, asgari ücret düzeyinde veya asgari ücretin çok az üzerinde ücret alanların toplam çalışanlar içindeki oranı yaklaşık yüzde 55 olarak hesaplanmaktadır. Dolayısıyla AKP’li yıllarda Türkiye’de asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 40 oranında artış göstermiştir.

Türkiye’de asgari ücret artık temel ücret haline gelmiştir. Oysa asgari ücret bizzat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na göre verilebilecek en düşük ücrettir. Yani asgari ücret henüz iş hayatına yeni başlamış, herhangi bir deneyimi olmayan emekçilere verilen başlangıç ücretidir. Dünya genelinde de asgari ücret uygulaması bu temelde hayata geçirilmektedir. Örneğin Hollanda’da asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 3, Almanya’da asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 5, Fransa’da yüzde 8, Bulgaristan’da ise yüzde 14 düzeylerindedir. Türkiye’de çalışan nüfusunun yaklaşık yarısı asgari ücretle çalıştığı hesaba katıldığında Türkiye’de asgari ücret meselesinin sadece asgari ücret alanları değil, bütün ücretli çalışanları ilgilendiren çok önemli bir mesele olduğu ortaya çıkmaktadır. Öte yandan asgari ücret rakamıyla işsizlik maaşı, kıdem tazminatı, GSS primleri, askerlik ve doğum borçlanması, isteğe bağlı sigorta primleri, staj ücretleri, asgari ücretlilerin rapor ücretlerinin de aralarında olduğu birçok kalemden tutarlar değiştiği için asgari ücrette yapılacak zam oranının toplumun büyük bir çoğunluğunu ilgilendirdiği net bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan KESK’e bağlı Büro Emekçileri Sendikası tarafından yapılan araştırmaya göre Kasım ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 18 bin 178 lira, yoksulluk sınırı ise 53 bin 108 lira olmuştur. Asgari ücretle çalışan milyonlarca emekçi yoksulluk sınırının yüzde 40 altında bir maaşla açlığa mahkûm edilmiştir. Bu da demek oluyor ki Türkiye’de bir “çalışan yoksulluğu” gerçeği vardır.

Hayat pahalılığının her geçen gün daha da arttığı ve enflasyonun resmi rakamlara göre yaklaşık yüzde 62, bağımsız araştırmacılara göre ise yüzde 130’lara vardığı bir ortamda asgari ücretle geçinmek imkansız hale gelmiş, asgari ücretle çalışan milyonların en temel ihtiyaçları dahi karşılaması olanaksız hale gelmiştir. Buna karşılık hem Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı hem de Cumhurbaşkanı asgari ücrette yılda sadece bir kez zam yapılacağını ifade

etmişlerdir. Her geçen gün iğneden ipliğē zam gelirken, enflasyon sürekli artarken emēiyle geçinen yurttaşların enflasyon canavarına yem edilmesi, asgari ücretin yılda sadece bir kere yapılacak zamlarla belirlenmesi asla kabul edilemez.

AKP-MHP iktidarının sermaye yanlısı ekonomi politik tercihleri sebebiyle enflasyon, işsizlik, yoksulluk, borçluluk, geçim sorunu, hayat pahalılığı, sefalet ve açlık sorunu her geçen gün daha da büyümektedir. Neredeyse her gün iğneden ipliğē gelen zamlar nedeniyle yapılan ücret artışıları da anlamını yitirmekte, artan hayat pahalılığı yurttaşların alım gücünü gün geçtikçe daha da düşürmektedir. Tüm bu gerekçelerle toplumun önemli bir çoğunluğunun hayatını doğrudan etkilediğinden asgari ücretin inşan onuruna yaraşır bir oranda belirlenmesi ve asgari ücretin Türkiye’de temel ücret olmaktan çıkarılması için bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.